

THE INSTITUTE FOR ADVANCED STUDY

PRINCETON, NEW JERSEY 11 de Març de 1955

Estimat Sunyer:

SCHOOL OF MATHEMATICS

El nostre problema de conjunts fa molts anys que està Resolt. Dels conjunts que no tenen cap subconjunt perfecte s'en diuen totalment imperfectes. Primerament la família de tots els conjunts perfectes o tancats té la potencia del continu que és també la potencia de la família dels conjunts oberts (complementaris). En efecte qualsevol conjunt obert és l'unió numerable d'un subconjunt de la família de tots els intervals d'abscisa racional, per tant existeix una correspondència biunívoca entre els conjunts oberts i els subconjunts de la successió 1, 2, ... , n ... Aquesta propietat de deduir els conjunts oberts i per tant els entorns d'una base numerable de tals conjunts és precisament l'axioma dit de la base que s'afegeix precisament als espais topològics per a que s'assemblin al nostre prescindint de tota mètrica. Tot això Vd. ja ho sap perfectament bé. Prenem ara un conjunt perfecte P, la família de tots els subconjunts perfectes i sigui (1) $x_1, x_2, \dots, x_\omega, x_{\omega+1}, \dots$ i (2) $P_1, P_2, \dots, P_\omega, P_{\omega+1}, \dots$ una respectiva bona ordenació de P i de la família. Definim per inducció transfinita dues successions $\{p_\alpha\}$ i $\{q_\alpha\}$ ($\alpha < \aleph_c$), admetent que: 1º p_1 és el primer terme de la successió (1) contingut en P_1 i q_1 el primer de (2) tal que $p_1 \neq q_1 \in P_1$; 2º p_α és el primer terme de (1) contingut en $P_\alpha - S_\alpha$, on S_α designa el conjunt $\{x_\beta \mid \beta < \alpha\}$ i q_α el primer de (2) tal que $q_\alpha \in P_\alpha - S_\alpha$. Tal terme existeix puix el conjunt S_α és de potencia $< \aleph_c$. I de manera anàloga sigui q_α el primer terme de (2) contingut en $P_\alpha - S_\alpha - p_\alpha$. Sigui Z el conjunt de tots els p_α i $Y = P - Z$. Evidentment Z i Y han estat definits de manera que sempre els hi falti quelcom de qualsevol conjunt perfecte. Son doncs evidentment imperfectes totalment i la seva suma es perfecta. La segona part de la demostració em ballava pel cap, però ni la primera propietat ni la combinació amb la segona no s'em havia acudit ni de lluny. Aquests conjunts Z i Y no están definits de manera constructiva però per a mi no hi ha inconvenient. Tots dos son de mesura interior nula i si P es de mesura positiva Z no es mesurable Lebesgue. Tot això está en la topologia de Kuratowski, naturalment per espais topològics, que bé a ésser el mateix que pendre la recta, la diferencia és que aleshores les propietats essencials es prenen per via axiomàtica. Per no complicar m'he referit a la recta, pero la cosa és completament general.

Parlant de conjunts, aquí hi ha un llibre de Gödel que demostra la consistència (impossibilitat d'arribar a una contradicció) de l'hipòtesi generalitzada del continu $2^{\aleph_\alpha} = \aleph_{\alpha+1}$ (es a dir la potencia del conjunt dels subconjunts d'un conjunt té la potencia immediata a la d'aquest) (perquè $\aleph_\alpha < \aleph_{\alpha+1}$ tenim l'hipòtesi del continu) i la del postulat de Zermelo si els restants axiomes de la teoria de conjunts son consistents. Com que la qüestió passa a ésser de metamatemàtica o lògica prenen una quantitat d'axiomes gran i naturalment molt evidents, com també ho és el de Zermelo. M'agradaria saber si Gödel ha demostrat la consistència de les negacions.

Deixant les matemàtiques puc dir que estic molt satisfet. Al arribar aquí m'han ofert "membership" en el Institute sense que jo ho demanés. Naturalment ho he demanat, i concedit poc després. Aixó significa tenir un despatx propi on treballar i disposar de la biblioteca. Els llibres no s'han de demanar, s'agafen simplement, i ~~xx~~ es signa un paperet q i es deixa en una taula a fi i efecte que si un altre necessita el llibre s'apiga qui el té. Els llibres están per ordre alfabetic d'autor. La biblioteca està oberta dia i nit i si algu es queda pot treballar si li sembla. Per si jo no tingués un sou em pagarien. Hi ha membres que tenen la categoria de professo i tots ells son eminents. Per exemple

Oppenheimer (el director), Von Neumann, H. Weyl, Veblen, Gödel, M. Morse, Leray etc. Ep! m'havia deixat l'Einstein, que només el veig de lluny, però amb alguns d'ells i parlo i si hi hagués un motiu amb qualsevol d'ells. Tots són molt senzills. A més de l'Institut hi ha la Universitat que és a Princeton a mitj hora d'aquí. A la Universitat hi ha gent com Artin, Lefschetz, Bochner etc. A la Universitat hi ha estudiants que segueixen cursos de matemàtiques superiors. Domina la topologia algebraica i l'algebra. A l'Institut, i deu haver més de 60 matemàtics, la cosa està més matitzada hi ha molts que també fan teoria de funcions, es a dir, tot. Hi ha algun seminari a càrrec d'algun professor i algun altre seminari que canvia d'expositor. Podem disposar també de la biblioteca del Fine Hall (l'edifici matemàtic de la universitat), que és millor encara que la del Institute, que és excel·lent. L'ambient és d'igualtat entre grans i petits però els grans gaudeixen d'un respecte que encara que no es manifesti es present. Aquí el "business" són les matemàtiques i prou; i un teorema pot saltar d'un cervell d'un principiant. El que sí exigeixen per ajudar-te són proves, es a dir, publicacions. A part de matemàtics hi ha físics teòrics i alguns historiadors. També hi ha tot un edifici dedicat a una màquina, la Johniac en honor del nom de v. Neumann, de càlcul electrònic que ha superat la cèlebre Eniac. Segons diuen els diaris aquesta màquina presta grans serveis militars a l'energia atòmica i a la predicció del temps. Malgrat tot aquí tothom és teòric, no hi ha cap químic ni físic experimental. Pensant en Espanya em sembla un somni. Com que lo natural és lo d'aquí, totes les misèries de Barcelona matemàtica em semblen absurdes. A França hi deu haver unes 60 càtedres de matemàtiques, aquí hi ha, a Nordamèrica, milers de matemàtics. Fa basarda de pensar-hi. Europa aviat quedarà per sota matemàticament dels EE.UU. solament es salvarà produint caps de gran qualitat, que també produeixen i produiran els EE.UU. Això parlant de Europa, perquè nosaltres pobres no comptem ni podem parlar d'Europa. Totes les tardes es pren el té en el gran hall, de manera que els que són sociables aprenen d'oides una quantitat de coses incomensurables. I com que ara la Cincia creix fabulosament aquesta es una altre gran aventatge d'aquí. En el nostre país s'ha de procurar l'unió i que cadascu porti el que pogui. Jo m'estic renovant molt, que ja em feia falta i sobre tot m'ha desaparegut la lluita interior que m'anulava a Barcelona de resultes dels problemes econòmics.

Si en alguna cosa li puc ésser útil amb molt de gust, mani i disposi. Malgrat les innegables bel·leses d'aquí m'enyoro molt de Barcelona, que és tan maca, però que ens la fan groar.

Saludi afectuosament a la seva mare i cosines de part meua i V. rebí una cordial salutació del seu company *Enric Granados*

P.S. També empollo per a les oposicions. Espero que en Pi és pogui presentar contra en Gaeta i guanyar. En fi veurem com aniran les coses. I faig el no arquimedisme que volia amb més esperances d'èxit.

La demostració de la descomposició en conjunts t. imperfecte, es deu de en essència a Borel, i de la teoria de conjunts.